

[Arnth Jensen.]

dukkede frem — det var vist Skolekonsulent Kaalund-Jørgensen, der først talte om dette Emne paa det nordiske Skolemøde —, var, saa vidt jeg har set, langt det store Flertal enigt om, at dette burde være et frivilligt Aar. Og naar Ministeren nævnte, at Tanken fandt almindelig Tilslutning hos Repræsentanter for Sogneraad, Byraad og Amtsråd, er dette sikkert ogsaa rigtigt; jeg betvivler det ikke. Men, højtærede Minister, var denne almindelige Tilslutning ikke grundet netop paa Frivillighedsprincippet?

Efter min Mening var den højtærede Minister netop inde paa den rigtige Vej i det Cirkulære, som udsendtes den 17. Maj 1933. Hvorfor opgav Ministeren den Vej? Ja, der kan være flere Grunde, men mon ikke en af dem er den, at visse reformivrige Hedsporer har syntes, at det ikke gik raskt nok? Jeg tror ikke, at den højtærede Minister skulde have lyttet til disse Røster i Øjeblikket. Lad Tanken gro i Frihed; er der Grokraft i den, kan den Dag komme, da det, jeg før har nævnt, kan gives som et Tilbud og ikke komme som et Paabud.

Der er i og for sig ikke noget at sige til, at en af Grundene kan være Tanken paa de mange arbejdsløse Lærere, det forstod man. Det har dog glædet mig, at den højtærede Minister ikke har stillet dette Hensyn i forreste Række, ligesom det heller ikke er Tanken om Ungdomsarbejdsløshedens Afhjælpning, der stilles i Forgrunden, selv om den Tanke ogsaa har spillet med i Ministerens Overvejelser.

Den væsentligste Grund til at fremsætte Forslaget om obligatorisk Udvidelse af Undervisningspligten er den, siger man, at ved den frivillige Ordning faar man ikke fat i dem, der trænger mest. Men hvem er de, der trænger mest, og hvad er det, de trænger til? Alle Lærere kender Skoletræthed hos ældre Børn. Selve Skolekonsulenten erkender, at den er til Stede. Mon det ikke let bliver disse Børn, der udpeges som dem, der trænger mest, og mon ikke det, de først og fremmest trænger til, er at komme ud af Skolen, ud at røre Arme og Ben, ud at tage fat.

Jeg tror, at det at tvinge disse Børn til at gaa længere i Skole i mange Tilfælde vil føles som en Plage baade for dem selv, for deres Lærere og maaske ikke mindst for de Kammerater, som bedre vil og kan bestille noget i Skolen. Det er sandt, det gamle Ord, at Skoletvang ikke skaber Kundskabstrang, og det er sandt, hvad Højskoleforstander Alfred Brorsen har an-

ført i en Artikel i „Hjem og Skole“ for Januar, hvor han siger: De arme Lærere, som skal undervise i den Skole, vil komme til at sande Grundtvigs Ord: Selv de bedste Børn bliver uartige, naar de keder sig.

Jeg vil sige til den højtærede Minister: Fortsæt ad den Vej frem, som Cirkulæret af 17. Maj gav Udtryk for, og tag Undervisningspligtens Forlængelse ved Tvang — Tvang enten under den ene eller den anden Form — af Dagsordenen.

Den anden store Hovedlinie i Lovforslaget, Undervisningstidens Forlængelse og Skolegangens Ændring, tager vel især, ja, vel næsten kun, Sigte paa Landsbyskolen. Ministeren erklærer selv, at ved Gennemførelsen af denne Bestemmelse vil praktisk talt Hverandendagsundervisningen bortfalde. Denne Form for Skolegang betegnes af mange som gammeldags og utidsvarende. Jeg maa dog heroverfor minde om, at til Trods for, at det har staaet i de enkelte Skolekredses egen Magt at faa dette forandret, er denne Form for Skolegang endnu den, der bruges ved det overvejende Tal af vore Landsbyskoler. Den maa ikke være saa helt gal, hvilket ogsaa bevises af, at flere Steder, hvor man forsøgsvis havde indført Hverdagsskolegang, er man atter gaaet tilbage til Hverandendagsundervisning.

Der er her mange forskellige Forhold at tage i Betragtning, før man uden videre kan erklære den for ubrugelig. Det har formentlig ogsaa været ud fra vel overvejede Grunde, at en saa erfaren Skolemand som tidligere Skolekonsulent, Professor N. A. Larsen i et Interview ved sin Afgang paa Spørgsmaalet om, hvorvidt han mener, at de nuværende Skolegangsformer, som er forskellige i de forskellige Landsdele, bør opretholdes, svarer et afgjort Ja.

Hvad angaar Timetallet i Landsbyskolen, som man fra mange Sider betegner som for lille, skal jeg ikke benægte det ønskelige i, at de ældre Elever særlig om Vinteren faar nogle flere Timer. Men samtidig vil jeg dog stærkt advare mod den Tro, som flere Steder er ved at brede sig, at forøget Timetal vil bringe forholdsmæssigt lige saa stor Fremgang. Atter her kan jeg henholde mig til Professor Larsen, der erklærer, at det forøgede Timetal i By og paa Land ikke altid har været ensbetydende med en tilsvarende Fremgang; og han føjer til, at i de Fag, man kalder Hovedfagene — nu ved jeg nok, at det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen ikke vil kalde dem Hovedfagene —, men i de Fag, man i Almindelighed kalder Hovedfag,